

Warszawa, dnia 14 lipca 2025 r.

Poz. 933

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾**

z dnia 1 lipca 2025 r.

**w sprawie sposobu przygotowania obiektu zbiorowej ochrony do użycia, szczegółowych warunków eksploatacji
budowli ochronnych, zapewnienia porządku w ich obrębie oraz ich niezbędnego wyposażenia**

Na podstawie art. 115 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy sposób przygotowania obiektu zbiorowej ochrony do użycia;
- 2) szczegółowe warunki eksploatacji i zapewnienia porządku w obrębie budowli ochronnych;
- 3) niezbędne wyposażenie budowli ochronnej.

§ 2. Terytorialne organy ochrony ludności przygotowują budowle ochronne do użycia przez:

- 1) ocenę wizualną stanu technicznego konstrukcji budowli ochronnej, sprawdzenie ciągłości płaszczyzn ochronnych oraz działania i szczelności zamknięć i innych zabezpieczeń otworów – w celu ustalenia możliwości użycia budowli ochronnej zgodnie z jej funkcją;
- 2) sprawdzenie dokumentacji z ostatniego przeglądu budowli ochronnej oraz jej elementów i wyposażenia, sprawdzenie instrukcji urządzeń technicznych w celu oceny ich kompletności i możliwości uruchomienia, a także usunięcie stwierdzonych usterek oraz dokonanie koniecznych napraw;
- 3) sprawdzenie prawidłowego działania instalacji i urządzeń technicznych występujących w budowli ochronnej, których wykorzystanie przewiduje się w czasie użycia budowli ochronnej, w tym instalacji elektrycznej, sanitarnej, wentylacyjnej, urządzeń filtrowentylacyjnych, sprzętu służącego do łączności, oświetlenia awaryjnego, zapasowych źródeł zasilania w energię elektryczną, w tym sprawdzenie dostępności zapasu paliwa do zasilania agregatów prądotwórczych;
- 4) sprawdzenie dostępności budowli ochronnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych;
- 5) sprawdzenie oraz ewentualne uzupełnienie oznakowania obiektu za pomocą międzynarodowego znaku rozpoznawczego obrony cywilnej oraz napisu „SCHRON” albo „UKRYCIE”;
- 6) udrożnienie wszystkich dojazdów do budowli ochronnej oraz demontaż i usunięcie konstrukcji i wyposażenia niezwiązanego z funkcją budowli ochronnej;
- 7) zapewnienie w zakresie własnych możliwości wyposażenia wskazanego w § 7;
- 8) montaż filtrów, filtropochłaniaczy oraz innych materiałów eksploatacyjnych do urządzeń, których okres użyteczności po rozpakowaniu jest krótki i które powinny być w normalnych warunkach przechowywane w fabrycznych opakowaniach;

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

- 9) usunięcie materiałów, w szczególności palnych, znajdujących się przy wlocie czerpni powietrza i innych zakończeniach przewodów wentylacyjnych, a w przypadku zagrożeń, w trakcie których może wystąpić skażenie powietrza – także zamontowanie nowych filtrów w urządzeniach filtrowentylacyjnych lub wkładów w pochłaniaczach regeneracyjnych, jeśli obiekt został w nie wyposażony;
- 10) uprzątnięcie budowli ochronnej;
- 11) przygotowanie miejsc do odpoczynku i spania, jeżeli miejsca te są przewidziane;
- 12) sprawdzenie warunków ewakuacji, w tym możliwości natychmiastowego otwarcia drzwi wejściowych oraz drzwi i wylazów wyjść zapasowych;
- 13) zabezpieczenie wejścia do budowli ochronnej przed skutkami intensywnego opadu deszczu lub śniegu.

§ 3. 1. Przygotowanie miejsc doraźnego schronienia do użycia obejmuje:

- 1) sprawdzenie prawidłowego wykonania rozwiązań przystosowujących, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 115 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej;
- 2) sprawdzenie prawidłowego działania instalacji i urządzeń technicznych, których wykorzystanie przewiduje się w czasie eksploatacji obiektu w warunkach zagrożenia, w tym instalacji elektrycznej, wentylacyjnej i oświetlenia awaryjnego;
- 3) zabezpieczenie wejścia do obiektu przed skutkami intensywnego opadu deszczu lub śniegu;
- 4) otworzenie na stałe drzwi wejściowych i ewakuacyjnych;
- 5) zapewnienie w zakresie własnych możliwości wyposażenia wskazanego w § 7 pkt 2 oraz pkt 4–9.

2. W przypadku zgłoszenia przez właściciela lub zarządcę okoliczności mogących wykluczyć zapewnienie przez obiekt funkcji obiektu zbiorowej ochrony organ ochrony ludności dokonuje sprawdzenia obiektu i oceny możliwości organizacji miejsca doraźnego schronienia. W przypadku potwierdzenia okoliczności zgłoszonych przez właściciela lub zarządcę organ ochrony ludności może wyrazić zgodę na odstąpienie od przygotowania miejsca doraźnego schronienia.

§ 4. 1. Czynności związane z utrzymaniem budowli ochronnej w należytym stanie technicznym obejmują:

- 1) sprawdzenie stanu technicznego elementów budowli ochronnej i jej wyposażenia, a także kwalifikowanie ich do wymiany lub remontu, przeprowadzanie czynności remontowych lub naprawczych, a w przypadku schronu – także ocenę szczelności konstrukcji;
- 2) monitorowanie budowli ochronnej pod kątem wycieków wody, przesiąkania i drenażu oraz ich usuwanie w przypadku wystąpienia;
- 3) okresowe uruchamianie urządzeń stanowiących stałe wyposażenie budowli ochronnej, w tym sprawdzenie stanu instalacji wentylacyjnej i sanitarnej;
- 4) sprawdzenie prawidłowości działania zamknięć i zaworów instalacyjnych, w tym zamknięcie zasuwy ręcznej na odpływie kanalizacji poza okresem eksploatacji sanitariatów w celu ochrony pomieszczeń przed zalaniem w przypadku przepływu zwrotnego ścieków;
- 5) monitorowanie środowiska w pomieszczeniach, w tym dokonywanie pomiarów temperatury i wilgotności oraz utrzymywanie określonych warunków temperatury i wilgotności w celu uniknięcia korozji i rozwoju pleśni;
- 6) okresowe czyszczenie obiektu, a w razie potrzeby – wymianę zużytych materiałów eksploatacyjnych;
- 7) czyszczenie i dezynfekcję zbiorników wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- 8) okresową wymianę zapasu paliwa w zbiornikach magazynowych i czyszczenie tych zbiorników;
- 9) przeprowadzenie testów funkcjonalnych i czynności serwisowych wszystkich systemów i urządzeń;
- 10) czynności konserwacyjne, obejmujące zabiegi mające na celu opóźnienie tempa degradacji obiektu, w szczególności:
 - a) zabezpieczenie elementów budowlanych, instalacji i urządzeń oraz sprzętu przed nadmiernym zużyciem i korozją,
 - b) wykonanie drobnych napraw i usunięcie usterek,
 - c) wymianę okresową elementów instalacji i urządzeń zgodnie z instrukcjami obsługi i dokumentacją fabryczną zamontowanych lub wbudowanych urządzeń;
- 11) dokumentowanie wykonanych czynności naprawczych i konserwacyjnych w książce obiektu budowlanego;

- 12) utrzymanie w stanie sprawności zbiorników wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz okresową wymianę wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zbiornikach w celu zapewnienia jakości wody zgodnej z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757);
- 13) przegląd oraz uzupełnienie zawartości apteczek pierwszej pomocy, w tym kontrolę terminów ważności środków opatrunkowych i środków odkażających.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, wykonuje się nie rzadziej niż raz na rok. Czynności dotyczące kontroli urządzeń technicznych wykonuje się zgodnie z zasadami i w sposób określony w Polskich Normach dotyczących tych urządzeń, w dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi, opracowanych przez ich producentów.

3. Właściciel lub zarządca w okresie eksploatacji zabezpiecza budowlę ochronną przed dewastacją i kradzieżami oraz dostępem osób postronnych do instalacji technicznych służących zapewnieniu funkcji ochronnej.

§ 5. 1. Po każdym użyciu przeprowadza się czynności przygotowujące budowlę ochronną do kolejnego użycia, w tym:

- 1) czyszczenie przestrzeni obiektu wykorzystanej do schronienia;
- 2) usunięcie zapakowanych odpadów i opróżnienie zbiorników odpływowych;
- 3) sprawdzenie stanu zbiorników wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i ich napełnienie wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- 4) demontaż zużytych filtrów i innych materiałów eksploatacyjnych, w tym uzupełnianie paliwa do agregatów prądotwórczych, jeśli są dostępne;
- 5) konserwację wszystkich urządzeń i systemów zgodnie z instrukcjami dostawców systemów oraz przywrócenie ich do stanu pełnej gotowości;
- 6) opracowanie wniosków dotyczących schronienia do wykorzystania w szkoleniach personelu obsługującego daną budowlę ochronną w ramach przygotowania obsługi i jej doskonalenia.

2. W przypadku gdy użycie budowli ochronnej jest krótkotrwałe, w szczególności gdy nie przekracza jednorazowo dziennie 30 minut, czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4, mogą być wykonywane raz na 7 dni, a czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6 – raz na 14 dni.

§ 6. 1. Kierownik budowli ochronnej w czasie użycia budowli ochronnej:

- 1) kieruje osoby chroniące się w budowli ochronnej do wyznaczonych jej części;
- 2) wydaje polecenia wyznaczonym członkom personelu oraz osobom chroniącym się w budowli ochronnej, w zakresie niezbędnym dla zapobieżenia powstaniu paniki i zakłóceniu porządku;
- 3) może nakazać opuszczenie budowli ochronnej przez osoby niestosujące się do poleceń jego lub personelu;
- 4) podejmuje decyzję o uruchomieniu instalacji zapewniającej warunki bezpiecznego schronienia, w tym instalacji wentylacyjnej wraz z częścią filtrowentylacyjną lub pochłaniaczami regeneracyjnymi oraz oświetlenia podstawowego i awaryjnego w przypadku ręcznego jego przełączenia po zaniku zasilania podstawowego;
- 5) sprawdza na bieżąco i utrzymuje w gotowości do natychmiastowego użycia podręczny sprzęt do gaszenia pożarów oraz środki do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz koordynuje prowadzenie działań gaśniczych i udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej osobom poszkodowanym znajdującym się w budowli ochronnej;
- 6) sprawdza na bieżąco stan techniczny budowli ochronnej oraz podejmuje decyzję o ewakuacji z tej budowli, gdy przebywanie w niej stwarza zagrożenie;
- 7) zabezpiecza wejście do budowli ochronnej przed osobami nieuprawnionymi i, z zachowaniem własnego bezpieczeństwa, monitoruje teren wokół budowli ochronnej;
- 8) prowadzi działania edukacyjne i informacyjne dla osób chroniących się w budowli ochronnej na temat zasad korzystania z obiektu oraz wskazuje odpowiednie kierunki i drogi służące do ewakuacji z budowli ochronnej;
- 9) kontroluje liczbę osób chroniących się w budowli ochronnej;
- 10) informuje osoby chroniące się w budowli ochronnej o możliwości jej opuszczenia oraz koordynuje proces kończący użycie tej budowli.

2. W celu zapewnienia obsługi budowli ochronnej mieszczącej powyżej 120 osób zapewnia się personel w liczbie co najmniej jedna osoba na każde 120 osób i zwiększa się ten personel dodatkowo o co najmniej jedną osobę na każde 5 osób z niepełnosprawnościami.

3. Jeżeli do obsługi budowli ochronnej lub zapewnienia w niej porządku lub bezpieczeństwa potrzebna jest większa liczba członków personelu niż zapewniona przez terytorialny organ ochrony ludności, kierownik budowli ochronnej może doraźnie wyznaczyć spośród osób chroniących się w tej budowli dodatkowe osoby do pomocy.

§ 7. Niezbędne wyposażenie budowli ochronnej stanowią:

- 1) wyposażenie miejsca do odpoczynku w liczbie odpowiadającej co najmniej jednej trzeciej liczby osób, dla której została przewidziana budowla ochronna, każde składające się z łóżka i koca lub śpiwora i maty izolującej;
- 2) apteczki pierwszej pomocy, zawierające podstawowe środki opatrunkowe, środki odkażające – jedna na każde 20 osób – lub zapas podstawowych środków opatrunkowych, środków odkażających i środków przeciwbólowych w ilościach adekwatnych do liczby osób, dla której przewidziana jest budowla ochronna;
- 3) radioodbiorniki wraz z zapasowymi bateriami, środki łączności, w tym radiotelefony i telefony komórkowe, umożliwiające zaalarmowanie zewnętrznych służb ratunkowych oraz megafony lub inny sprzęt służący do przekazywania informacji wewnątrz budowli ochronnej;
- 4) latarki wraz z zapasowymi bateriami lub akumulatorami – jedna latarka na każde 5 osób;
- 5) środki do dezynfekcji i higieny osobistej, takie jak chusteczki, mydło, papier toaletowy – dla każdej osoby oraz pieluchy, podpaski i pieluchomajtki – jedna paczka na każde 10 osób;
- 6) worki na śmieci, skażoną odzież i środki ochrony osobistej – o pojemności co najmniej 120 litrów na każde 20 osób;
- 7) podręczny sprzęt gaśniczy, co najmniej jedna gaśnica przenośna lub przewoźna lub gaśnica wodna lub pianowa, w której ilość zapasu środka gaśniczego odpowiada wymaganiom przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów;
- 8) sprzęt do wykonywania prostych prac mających na celu otwarcie drzwi i udrożnienie albo odgruzowanie zasypanych wyjść ewakuacyjnych – po jednym zestawie na każde wyjście zapasowe – oraz materiały do doraźnej naprawy uszkodzonej budowli ochronnej;
- 9) zapas wody – co najmniej 3 litry na osobę na dzień – oraz żywności w postaci konserw oraz gotowych posiłków o długim okresie przydatności do spożycia;
- 10) dokumenty z planem ewakuacji oraz inne instrukcje;
- 11) sprzęt umożliwiający schronienie się w budowli ochronnej osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom o ograniczonej zdolności poruszania się, taki jak rampy najazdowe dla wózków inwalidzkich, nosze, krzesła ewakuacyjne;
- 12) dla schronów, które znajdują się w strefach zagrożenia skażeń chemicznych, promieniotwórczych lub biologicznych pochodzących od zakładów dużego i zwiększonego ryzyka – odzież ochronna chroniąca przed danym skażeniem, w tym maski przeciwgazowe filtracyjne, rękawice i ubrania ochronne w liczbie odpowiadającej liczbie osób, dla której została przewidziana budowla ochronna;
- 13) wyposażenie niezbędne do utrzymania prawidłowej pracy urządzeń stanowiących stałe wyposażenie budowli ochronnej, w tym zbiorników wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- 14) składane toalety przenośne, o ile budowla ochronna nie jest wyposażona w suche ustępy – co najmniej jedna na każde 50 osób.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji: *wz. W. Leśniakiewicz*